

Arda Ödemiş, Akın Sertcan, Dilek Duman, Rahmi Aktepe, Hakan Altınay, Tarık Tüzünsü

Geleceğin KOBİ'lerinin Dijital Dönüşümü Oturumu

"Geleceğin KOBİ'lerinin Dijital Dönüşümü" Oturumu'nun moderatörlüğünü Rahmi Aktepe yaptı.

'KOBİ'lerde Dijital Vizyon' başlıklı sunumu gerçekleştiren ARD Grup Genel Müdürü Arda Ödemiş, artan rekabet ortamında KOBİ'ler başta olmak üzere işletmelerin 'dijital dönüşüm' sürecine dahil olmasını istedi. Ödemiş, 'Dijital dönüşüm' kavramının bileşenlerini anlattı: "KOBİ'ler birçok alanda fırsatları görmeli. Bu alanlara yoğunlaşan işletmelerin üretim maliyetlerini düşürmesi, daha kaliteli üretim yapmasının yolu değişime uyum sağlamasından geçiyor. Bu yatırım alanları arasında; 'Endüstri 4.0, Toplum 5.0, IoT, Bulut Bilişim, Akıllı Şehirler' öne çıkıyor." Ödemiş, dijital dönüşümle yakalanan fırsatlardan da sözetti: "İşletmelerin üretimlerini yeni teknolojik seviyeye çekmesi lazım. 2020 yılına kadar 50 milyar cihaz internete bağlı olacak. KOBİ'ler buradan pay almalı. 'Akıllı Şehir' dönüşümünde ise çok fazla yurtdışı menşeli ürün var. Bu alanlarda yatırım fırsatı var."

DenizBank Bilgi Teknolojileri ve Destek Operasyonları Grubu Genel Müdür Yardımcısı & Intertech Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dilek Duman, dijital çağın insanı ürküttüğünü, hayatın ellerimizden akıp gittiğinin gözlemlendiğini kaydetti: "Dünya dijitalleşiyor. Birbiriyle konuşan cihazlar var. Bugün birbiriyle konuşan cihaz sayısı 5 milyar iken 2020'de 10 katına çıkacak. Mobil uygulamalar ise şu anda 4 milyon. 2020'de bu sayı 25 milyon olacak. İşlem adetleri, kanal sayısı artıyor. Peki KOBİ'ler ne yapısın? KOBİ dijital dünyada şu süreçleri gerçekleştirmeli: Müşterini tanı, yeni müşteri yakala, müşterini aktifleştire, iletişimini otomatikleştir, verdiğin hizmeti ve servisleri dijital taşı, edindiğin veriyi bilgiye çevir." Duman, KOBİ'lerin dijitalleşmesi için DenizBank'ın KOBİ'ler için 'KOBİDENİZ' Projesi'ni ve 'Kumsal.com' platformunu oluşturduğunu duyurdu.

Logo Yazılım İcra Kurulu Üyesi Akın Sertcan, Türkiye'de bireylerin dijitalleşmeye başladığını ve 46 milyon insanın internet kullandığını açıkladı. Sertcan, "36 milyon kullanıcı mobil olarak sosyal

medyayı kullanıyor. Mobil uygulamalar ile sosyal medya ile irtibatını sağlıyor. TV, gazete ve dergi basılı araçlarda yüzde 9'dan yüzde 20'ye gelen dijital dönüşüm var. Dönüşüm sürecinin tamamlayıcıları arasında ERP önemli bir yer tutuyor. Diğer önemli konu ise e-dönüşüm süreci, iş analitiği vs... Ancak bir de dikkatli olunması gerekenler var. Bunlardan biri siber güvenlik. Siber tehditler artık yazılımlarla tüm otomasyonlara müdahale eder hale geldi. Dijitalleşiyoruz ama tedbirli ve güvenli" uyarısını yaptı.

Microsoft Genel Müdür Yardımcısı Tarık Tüzünsü, KOBİ'lerin yeteri kadar teknoloji kullanmadığını hatırlatarak teknolojiyi basitleştirerek KOBİ'nin günlük hayatta kullanır hale getirmesi gerektiğini söyledi: "Dönüşüm aslında teknolojiden çok iş yapış şekillerinde başladı. Bugün iş yapış şekillerinde '0' kar denen bir yapı oluştu. Rekabet eskiye göre yüksek olduğu için müşterinin her hali takip edilir olmalı. Hatta o müşteri ve müşterinin tüm paydaşlarını bilmek gerekiyor. Türkiye'deki işletmelerin yüzde 97'si aile şirketi ve yüzde 5'i ikinci nesle geçiyor. 3. nesil yüzde 3. Artık teknoloji ile görev sorumlulukların kolayca devredileceği bir noktaya geldik. Yöneticinin yetkilerini başkalarına bırakma şansı var." Müşteriyi takip edebilmek için teknolojinin kullanılması gerektiğini vurgulayan Tüzünsü, Microsoft olarak yurtdışındaki başarı örneklerini Türkiye'ye getirdiklerini anlattı. Tüzünsü özellikle aile işletmelerinde 2. nesle geçişle birlikte dijital dönüşüme daha kolay geçiş yapılacağını kaydetti.

Altınay Robot Teknolojileri Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Altınay, Türkiye'de teknolojik gelişim

sürecine ilişkin bilgilendirme yaptı. Altınay, şunları anlattı: "Araştırma görevlisi olarak İTÜ'de ilk araştırma şirketi kurduk. Akademik gücü teknoloji ile buluşturmayan ulusların yaşama şansı yok. 1995'te başlayan süreç 20-25 yılda nasıl geliştiği önemlidir. Şirketi kurduğumuzda üniversiteden ayrılmam gerekiyordu. Şimdi ise öğrencilerin şirket kurmasının yolu açılıyor." Sanayi 4.0'ı bir devrim olarak nitelendirmediğini aktaran Altınay, "Türkiye sanayileşme konusunda teknoloji geliştirme konusunda bir eşinin önünde. Sanayi 4.0 ile bunu tabana indirerek istenilen sıçramayı sağlayabilir" dedi.

Geleceğin KOBİ'lerine Destek ve Finansman Olanakları Oturumu

"Geleceğin KOBİ'lerine Destek ve Finansman Olanakları" Oturumu'nun moderatörlüğünü Polis Akademisi Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr. Levent Yılmaz yürüttü.

KGF A.Ş. Kurumsal İletişim ve Ürün Yönetimi Bölümü Müdürü Şeyda Yavuz, kurumun son dönemlerde popüler olmasına rağmen 1993 yılında kurulduğunu hatırlattı. Yavuz, "Kamu görevini yürüten bir A.Ş.'yiz. KGF çok ortaklı bir yapıdır. 2016 sonunda 5 milyar TL olan kefalet tutarı, yeni dönemle birlikte 5 aylık süre içerisinde 180 milyar TL'ye ulaştı. 262 bin işletmeye ulaşmış durumdayız" bilgisini verdi. KGF'nin değişen yapısına ilişkin de bilgi veren Yavuz, daha önce vergi ve SGK borcu olan işletmelerin KGF'den yararlanmadığını ancak yapılan değişikliklerle bu yapının değiştiğini söyledi. Yavuz, KOBİ'lere öz kaynak ile 3 milyon TL'ye kadar kefalet verebildiklerini anlattı: "Hazine garantili KOBİ'ye 12 milyon TL. KOBİ dışı firmalara ise azami 200 milyon TL limit sağlayabiliyoruz. Eximbank'a doğrudan öz kaynakla kefalet verebiliyoruz. 35 ilde 40 şubemiz mevcut."

TÜBİTAK MAKİTEG Bilimsel Programlar Başuzmanı Oğuz Özbay, TEYDEB'e ilişkin bilgi vererek Türkiye'deki özel sektör kuruluşlarına destek veren bir yapı olduklarını paylaştı.

KOSGEB Müdürlükleri Koordinasyon Dairesi Başkanı Ertuğrul Çetinkaya, KOSGEB'in Türkiye'nin her şehirde KOBİ'nin en ulaşabildiği kurum olduğunu belirterek şunları söyledi: "KOSGEB olarak bugüne kadar 700 bine yakın kişiye girişimcilik eğitimi verdik. Sadece 2017'de verdiğimiz destek oranı 1.58 milyar TL. KOSGEB bir KOBİ'nin her ihtiyacına uygun destekler veriyor."

T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü Dış Ticaret Uzmanı Emir Murat Gül, yatırım teşvik sistemi hakkında bilgi verdi. Gül, destekleri şöyle aktardı: "Teşvik sistemimiz 5 ayak üzerine oturuyor: Bölgesel Teşvik, Öncelikli Yatırım Konuları, Büyük Ölçekli Yatırımlar, Stratejik Yatırımlar ve Genel Teşvikler. 'Bölgesel Teşvikler'de Türkiye'yi 6 bölgeye ayırıyoruz. Bir yatırım OSB'de yer alıyorsa bir alt bölgenin teşvik sistemi uygulanıyor. 'Proje Bazlı Destek Sistemi' son dönemlerin popüler destek alanımızı oluşturuyor."

T.C. Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü Bölgesel Rekabet Edebilirlik Dairesi Planlama Uzmanı Adem Saygılı, "KOBİ'lere Yönelik Destek ve Finansman Olanakları" başlıklı sunumu gerçekleştirdi: Saygılı, "2023 hedefleri söz konusu. Geleceğe yönelik böyle hedef konulunca KOBİ'lerin bu hedeflere ulaşması için yüksek teknoloji ihracat sağlayacak bir dönüşümden geçmesi bekleniyor. Bu dönüşümü sağlayacak nitelikte destek mekanizmalarımız var."

Adem Saygılı, Emir Murat Gül, Ertuğrul Çetinkaya, Levent Yılmaz, Oğuz Özbay, Şeyda Yavuz

Adem Yılmaz, Ahmet Savaş, Buket Eminoğlu Pilavcı, Hilmi Develi, Kürşat Çağıltay, Tamer Gündoğan

Geleceğin KOBİ'lerinin Fırsat ve Tehditleri Oturumu

"Geleceğin KOBİ'lerinin Fırsat ve Tehditleri" Oturumu'nun moderatörlüğünü TOSYÖV Denetim Kurulu Üyesi, 20. Dönem Denizli Milletvekili, Dünya Gazetesi Yazarı Hilmi Develi yürüttü. Medya ve çözüm ortağı olarak KOBİ Zirveleri'ne her zaman katkı sunan KobiEfor'un aynı zamanda Genel Yayın Danışmanı ve Yazarı olduğunu anımsatan Develi, "KobiEfor kitapçık gibi bir dergi. Bu tür kaynak, topluma, KOBİ'lere, sanayiye soluk açtıran yayınlar" dedi.

KalDer Yönetim Kurulu Başkanı Buket Eminoğlu Pilavcı, geleneksel olan yönetim biçimlerine artık tutunulamayacağına işaret etti: "Biz çok önemli bir değişim ve dönüşümden geçiyoruz. O kadar farklı bir dünyada yaşıyoruz ki geleneksel yönetim artık mümkün değil. Bizim gibi STK'lara değişim ve dönüşümde önemli bir rol düşüyor. Bu anlamda paydaşlarımızla yaptığımız toplantılar önemli." Yapılan araştırmalara göre KOBİ'lerin çoğunun verimlilik ve iletişimi arttırmak için yatırım yaptığını aktaran Pilavcı, "Bir konunun başarıya ulaşması, ekosistem sizi beslemiyorsa olmaz. Karar ve yürütmenin sizin işinizi kolaylaştırıcı düzenlemeleri, eğitim, destek olmalı" dedi. Kalder ile TOSYÖV'ün ciddi bir işbirliği içinde olduğunu belirten Pilavcı, gelecek neslin eğitiminin planlanması ve eğitim sistemimizin evrilmesi gerektiğine değindi: "KOBİ'lerin ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanlar artsın. Her adımımızı birlikte atmak zorundayız. İş yapabilmek, girişimcilik konusunda eksiğimiz yok. STK'lar olarak işbirliğini artırabilirsek, bu adımları atabiliriz." KOBİ'nin kendi yapısını, neyi yapacağını, nereden başlayacağını bilmesi ve "Endüstri 4.0'a nasıl uyumlanabiliriz?" sorusunu sormasını öneren Pilavcı, KalDer ve TOSYÖV gibi yapıların birlikte eğitimler düzenlemesi gerektiğini ifade etti.

Nitelikli insan kaynağının önemine dikkat çeken ODTÜ (Orta Doğu Teknik Üniversitesi) Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi Prof.Dr. Kürşat Çağıltay, OECD'nin araştırmasına göre düşük yetenekli çalışanlar sı-

ralamasında Şili'den sonra 2. sırada yer alan Türkiye'nin bu noktada olmaması gerektiğini söyledi. IPA Katılım Öncesi AB Desteği ile yürüttükleri Bilgeş (Bilişimle Gelişen İş Dünyası) Projesi'ni anlatan Çağıltay, KOBİ'lerin bilişim teknolojileriyle bir şekilde haşır neşir olduğunu, interneti kullanabildiklerini, yaptıkları araştırmalar sonucunda çalışanların işyerinde eğitime ihtiyaç duyduklarını ve KOBİ'lerin bu eğitimlerin ücretsiz olmasını talep ettiklerini ifade etti.

KOBİ'lerin eğitim ihtiyacından yola çıktıklarını aktaran Çağıltay, Türkiye'nin KOBİ'leri için bir eğitim portalı geliştirme hedefiyle Bilgeş Projesi çerçevesinde işçi ve işverenlerin eğitim ihtiyaçlarına yönelik ücretsiz e-öğrenme platformu geliştirdiklerini açıkladı: "Proje ile KOBİ'lere yönelik 100 adet ders geliştirilecek. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılı 2023'e geldiğimizde 2023 ders sayısına ulaşmayı hedefliyoruz. Dersler herkese açık olacak." Derslerin çoğunluğunun bilişim teknolojileri ile KOBİ'lerin rekabetini artırmayı hedefleyen eğitim içeriğine sahip olacağını vurgulayan Çağıltay, "KOBİ'ler için sanal gerçeklik. Giyilebilir bilgisayar tasarımı veya drone operatörlüğü. KOBİ'ler için güneş enerjisi kullanımı gibi konularda yaklaşık 100 ders olacak. KOBİ'ler için teknik eğitimler ve sosyal yeteneklerini geliştirecek dersler de var." Eğitimlerle KOBİ'lerin verimlilik ve niteliklerini arttırmak, yenilikçilik kazandırmak istediklerini söyleyen Çağıltay, paydaşların da katkısıyla ortak bir ders havuzu oluşturmak istediklerini sözlerine ekledi.

TÜRKSAT E-Devlet Bilgi Toplumu Direktörü Ahmet Savaş, TÜRKSAT'ın bilişim tarafında yazılım geliştirme, kamunun bilişim projelerinde entegra-

törlük ve teknik danışmanlık faaliyetleri de bulunduğu da değinerek, bilinenin aksine TÜRKSAT'ın bilişim tarafında yaptığı cironun büyük kısmının dış kaynak kullanımıyla gerçekleştiğini anlattı. "TÜRKSAT'ın KOBİ'lerin devlete ulaşmasında iyi bir araç ve fırsat olacağını değerlendirmek lazım" diyen Savaş, kendilerine biçtikleri mentörlük göreviyle KOBİ'leri eğitmeye büyük oranda gayret sarf ettiklerini söyledi. "Büyük veri, nesnelere interneti, bulut bilişim ve yazılım gibi konular KOBİ'lerin önündeki en büyük fırsatlar. Sektördeki en büyük sıkıntı; nitelikli insan kaynağı eksikliği. Bunun için üniversitelerin müfredatlarını yeniden gözden geçirmeleri faydalı olur" diyen Savaş, teknoparklarla da bir çalışma içerisine girdiklerini, ihtiyaç duydukları alanlarda KOBİ'lere ulaşarak bir ekosistem oluşturmak istediklerini açıkladı. Savaş, "KOBİ'ler kısa vadeli düşünmek yerine uzun vadeli düşünsün, belli bir konuya odaklansın, teknolojideki trendleri çok iyi takip etsinler" dedi.

TİM Genel Sekreter Yardımcısı Tamer Gündoğan, ihracat anlamında 2016'nın çok iyi bir yıl olmadığını, yaklaşık 142.5 milyar dolar ihracat yapıldığını anlattı. İhracatta miktar olarak bir artış olsa da değer olarak azalma yaşandığını, dünya ticaretinden aldığımız payın biraz arttığını, yüzde 0.89 olduğunu aktaran Gündoğan, genelde düşük teknoloji ihracatı yapıldığına, yüksek teknoloji ihracatının ise çok az olduğuna dikkat çekti ve yüksek katmadeğerli ihracat için olmazsa olmazları sıraladı: "Ar-Ge, tasarım, inovasyon ve markalaşma." TİM'in yürüttüğü çalışmalardan söz eden Gündoğan, Türkiye İnovasyon Haftası, 10 il 10 Ülke etkinlikleri, yurtdışı faaliyetleri hakkında bilgi verdi: "TEB ile birlikte TİM-TEB Girişim Evleri kuruyoruz. Yakın zamanda 2 tane daha açıyoruz. 48 ülkeye işadamlarımızı götürüyoruz. Türkiye ve Türkiye'nin ürettiği bazı ürünlerin markalı olması için çalışıyoruz. Türkiye İmaj Kampanyası'nı yürütüyoruz. Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Danışmanlığı, Ar-Ge anlamında önemli bir proje. Toplam 158 Ar-Ge ve Tasarım Merkezi'nin açılmasına destek veriyoruz. KOBİ'lerin faydalanacağı projelerimiz var. InovaLig; 4 yıldır çalıştığımız hem

bir program hem bir yarışma. Firmalar, 5 kategoride 67 ülkede 7 bin firmayla karşılaştırmalı durumlarını görebiliyor. Firmalar için ücretsiz bir check-up diyebiliriz. Bu yıl Avrupa İşletmeler Ağı ile ortaklık yapıyoruz. 100 firmaya (KOBİ'ye) danışmanlık veriyoruz. İnovasyon Haftası'nda dereceye giren KOBİ'lere ödülleri veriliyor. İnovasyon odaklı mentörlük projesinde üniversite hocalarını firmalara mentör olarak gönderiyoruz. Bir portal oluşturduk, mentörler ve firma temsilcileri kullanıyor. Bu yıl ilk kez başladığımız bir proje."

THY Kurumsal İnovasyon ve Projeler Başkanı Adem Yılmaz, "İstikbal göklerde" vizyonuyla kurulan THY'nin kuruluş öyküsünü paylaştı. 2003'te dönemin hükümetinin havayolunu herkes için erişilebilir hale getirmesiyle başlayan değişimden sözeden Yılmaz, 2006'da yüzde 51'i devlet, yüzde 49'u borsaya kote olan şirketin, yüzde 51'inin borsaya kote hale getirildiğini söyledi. Rekabet edilen pazarın çok dinamik olduğunu ve bu hamleyle THY'nin 2006 yılında sıçramasındaki en önemli engellerden birinin kalktığını aktaran Yılmaz, 2009 yılında yaşanan krizden etkilenmeyerek büyüdüklerini ifade etti. Bir KOBİ'nin büyümesine THY'nin bizzat kendisinin iyi bir örnek olduğunu kaydeden Yılmaz, değer üretmenin bir takım devrimsel hareketlerle olabileceğine işaret etti. THY'nin dünyada yolcu sayısı 16. sırada olduğunu paylaşan Yılmaz, İstanbul'un coğrafi avantajı, Asya'nın yükselişi ile havayolunda Türkiye'nin önemli bir aksın merkezi haline geldiği bilgisini verdi. "Gelişimimiz, dünya ortalamasının 3 katının üzerinde seyrediyor. Uçak sayımız; 237. Biz 500 uçağı hedefliyoruz. THY dünyanın en çok ülkesine uçan havayolu. 120 ülke, 299 şehir, 302 nokta. 6 yıldır yurtdışında farklı yerlerden dünyanın en iyi havayolu ödülleri alıyoruz. THY, 10 milyar doları havayolu, diğeri iştiraklerinden olmak üzere 16-17 milyar dolar ciroya ulaştı" diyen Yılmaz, değer üreten her türlü yeniliği inovasyon olarak tanımladı: "KOBİ'ler ve biz büyükler olarak dijitalleşmenin bir tsunami olduğunu düşünerek ona ilişkin kendi çözümlerimizi üretiyor olmalıyız. İnovasyon herkesin işi."

XIII. KOBİ Zirvesi'nde KobiEfor standı yoğun ilgi gördü. TOSYÖV Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri de standı ziyaret etti.

Anıl Yılmaz, İlyas Yılmaz Yıldız, Muhammed Şahin, Melek Bar Elmas, Mustafa Gökler, Rıdvan Mertöz

Geleceğin KOBİ'lerinin Ekosistemi Oturumu

"Geleceğin KOBİ'lerinin Ekosistemi" Oturumu'nun moderatörlüğünü yürüten MEF Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Muhammed Şahin, gençlere kariyer planlamasında 3 unsurun keşismesinin önemini anlattığını paylaştı: "Maddi ve manevi varlıklarınız, hayatın gerçekleri ve hedefleriniz. Bunların keştiği noktada başarıya ulaşırsınız. Varlıklarınızı değiştirip, yetkinliklerinizi geliştirebilirsiniz, hedeflerinizi değiştirebilirsiniz, hayatın gerçekleri değişmez, mutlu olmak istiyorsanız bu 3'ü daima keşismeli."

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürü Anıl Yılmaz, KOBİ'lerin performansı ve iş trendlerine yönelik OECD'nin yayınladığı araştırmaya göre ekosistem oluşumu için önemli başlıklardan bazılarını "pazara erişim, altyapı, kamu yatırımları, kaynaklara erişim, insan kaynakları, bilgi teknolojileri, inovasyon, girişimcilik kültürü" diye sıraladı. Bakanlığın oluşturduğu girişimci bilgi sistemi verilerine göre; KOBİ'lerin girişim sayısı açısından yüzde 90, cironun ise yüzde 51'ini gerçekleştirdiğini ifade eden Yılmaz, 2015'te Türkiye'nin toplam ihracatının üçte birini KOBİ'lerin yaptığını aktardı. Ölçek düştükçe karlılığın da ciddi oranda düştüğü, imalat sanayisinin karlılık açısından daha iyi durumda olduğu gözlemini paylaşan Yılmaz, mikro KOBİ'lerin karlılık ve verimlilik açısından ölçek büyütmelemlerinin önemine dikkat çekti. Verimleri düşük olsa da KOBİ'lerin konjonktürel dalgalanmalardan çok da fazla etkilenmediğini söyledi.

Hacettepe Teknokent Genel Müdürü İlyas Yılmaz Yıldız, "Geleceğin KOBİ'lerinin Ar-Ge yapacağı yer; teknokentler" dedi. 2 milyon 700 milyon metre-karelik bir alana sahip, 400 ofisin bulunduğu Hacettepe Teknokent'in Türkiye'nin ilk kurulan teknoloji transfer merkezlerinden birisine sahip olduğunu aktaran Yılmaz Yıldız, tam doluluğa ulaştıklarında bünyelerinde 300 civarında firmanın faaliyet göstereceğini öngördü. Ar-Ge faaliyetlerine 360 derece

destek verdiklerini vurgulayan Yılmaz Yıldız, fikri olanlara proje yazma, mentörlük hizmeti sunduklarını, sonra kuluçka merkezine aldıklarını ardından finansmana erişimde de yardımcı olduklarını anlattı. Hacettepe Teknokent'in bu yıl ODTÜ ve TOSYÖV desteğiyle 100 girişimcinin yer alacağı Hacettepe Teknokent Oyun Animasyon Geliştirme ve Eğitim Merkezi'ni (OYAGEM) kuracağını dile getiren Yılmaz Yıldız, ayrıca Hacettepe Üniversitesi Klinik Araştırma Merkezi (HÜKAM), Hacettepe Üniversitesi Plastik ve Kaçuk Araştırma ve Test Merkezi (HÜPKAM), sağlık ve enerji konusuna odaklanacak Hacettepe Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma Merkezi ve Endüstri 4.0 Tasarım Dönüşüm Mühendislik Merkezi'ni kuracaklarını da açıkladı.

"Kaynakları tükettik, KOBİ'leri büyütmez hale geldik" diyen TOBB Türkiye Yazılım Meclis Başkanı Melek Bar Elmas, KOBİ'lerin bu durumunun sürdürülemez hale geldiğini söyledi. Gelecekte uzman, hızlı, yetkin mikro KOBİ'lerin ciddi oranda artışını beklediğini belirten Elmas, büyük şirketlerin daha çok organizatör haline dönüşecekleri öngörüsünü paylaştı. Elmas, Türkiye'nin bir ana yol haritasına ihtiyaç duyduğunu ifade etti: "Türkiye odaklı olmalı. KOBİ'lerin birçok anlamda savunmasız olduğunu düşünüyorum, önlerinde şu anda 2 seçenek var; ya büyüyecek, ya satacaklar. Gelecek mikro KOBİ'lerin olacak diye düşünüyorum."

ODTÜ BİLTİR Merkez Başkanı Prof. Dr. Mustafa Gökler, Sanayi 4.0 diye anlatılanın biten değil devam eden bir süreç olduğuna inandığını aktardı. Sürdürülebilir rekabet gücü yüksek KOBİ'ler için en önemlilerini; "nitelikli insan kaynağı, yüksek teknoloji içeren altyapı, maddi kaynak ve işbirliği" diye sıralayan Gökler, ön önemlisininse nitelikli insan kaynağı olduğuna değindi. Almanya örneğindeki gibi teknik liselere önem verilmesini isteyen, her kademede insan yetiştireceğimiz yapılar kurulması gerektiğine işaret eden Gökler, Türkiye sanayisinde yer alan kuruluşların sanayi aşamalarında farklı olduğunun gözardı edilmeden araştırma ve test altyapıları ihtiyaçları üzerinde çalışmalar yapılmasını

gerekliliğinin altını çizdi. Güncel durumun takip edilebileceği nitelikte bir sanayi envanteri çalışması yapılmasını öneren Gökler, araştırma ve test altyapısı için yatırım tekrarlarından kaçınılmasını istedi: "Organize Sanayi Bölgeleri'nde (OSB'lerde) ve üniversite yerleşkelerinde KOBİ'lere hizmet sunacak Ar-Ge ve test merkezleri kurulmalı, kurulu alanlarda işbirliği yapılmalı." ODTÜ BİLTİR hakkında da bilgi veren Gökler, 11 birimleri bulunduğunu, son olarak da Endüstri 4.0 Platformu'nu kurduklarını anlattı.

İDDMİB Başkanı Rıdvan Mertöz, Türkiye'nin en büyük ihracatçı birliği olduklarını belirterek, 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra yurtdışında Türkiye algısında ciddi sıkıntı yaşadıklarını bu nedenle yurtdışına müşterilerinin ayağına gittiklerini anlattı. "Türkiye'nin kurtuluşu; ihracat" diyen Mertöz, üniversitelere seslendi: "Ne olur, 'kampüsün dışına, sahaya çıkın, fabrikalarımıza gelin' diyoruz." KOBİ'lerin Ar-Ge ve tasarımda yetenezsiz, patent ve tasarımda payının hala yetersiz olduğunu söyleyen Mertöz, patent ve tasarım konusunda çabalayan KOBİ'lerin bir sıkıntı yaşadıklarında 3-4 yıl mahkemelerde süründüğünü, yasanın revize olmasına rağmen uygulamada çok faydasının dokunmadığını belirtti: "Kamudan koruma beklentimiz var. KOBİ'lerin yatırım yapma performansı, üretimi düştü. Ben de bir KOBİ'yim, sürekli yatırım yapıyorum."

Son olarak memleketi Malatya'da yatırım yapmaya çalıştığını ancak çok fazla sıkıntı yaşadığını ve bunaldığını dile getiren Mertöz, TÜBİTAK desteği isteyen KOBİ'lerin de benzer sıkıntıları yaşadığına dikkat çekti. İDDMİB olarak bir tasarım lisesi kurduklarını ve lisede bir cihazlar grubu oluşturduklarını anlatan Mertöz, Türkiye'de en çok Ar-Ge çalışması yapan birliğin İDDMİB olduğunu söyledi. Yürüttükleri Ar-Ge Proje Pazarı çalışması hakkında da bilgi veren Mertöz, Ar-Ge'nin önemini vurguladı.

